

Lista kontrolna: Opracowanie inkluzywnej, prowadzonej przez młodzież inicjatywy społecznej dla młodych osób z niepełnosprawnością wzroku

1. Poznaj potrzeby i zainteresowania młodych ludzi

Przed zaplanowaniem działania:

- ☐ Czy młodzi ludzie zostali zaangażowani w określenie swoich zainteresowań i potrzeb?
- ☐ Czy zapytałem/zapytałam ich, w jakich działaniach chcieliby uczestniczyć?
- ☐ Czy uwzględniłem/uwzględniłam ich różne doświadczenia, możliwości i preferencje?
- ☐ Czy unikam założeń dotyczących tego, co młode osoby z niepełnosprawnością wzroku mogą, a czego nie mogą robić?

Wskazówka: Podstawą inkluzywnych działań jest słuchanie młodych ludzi.

2. Stwarzaj młodzieży możliwości podejmowania ról przywódczych

Działanie prowadzone przez młodzież oznacza, że młodzi ludzie są jego aktywnymi twórcami, a nie tylko uczestnikami.

- ☐ Czy młodzi ludzie uczestniczą w planowaniu działania?
- ☐ Czy mogą proponować własne pomysły i podejmować decyzje?
- ☐ Czy mają możliwość wzięcia odpowiedzialności za konkretne zadania?

Możliwe role:

- ☐ Osoba prowadząca zajęcia
- ☐ Mentor rówieśniczy
- ☐ Organizator wydarzenia
- ☐ Mówca lub przedstawiciel
- ☐ Koordynator projektu

Pamiętaj: Rolą osoby prowadzącej jest wspieranie, udzielanie wskazówek i zachęcanie do działania, a nie podejmowanie wszystkich decyzji.

3. Zapewnij dostępność zajęć

Przed rozpoczęciem zajęć:

- ☐ Czy miejsce jest dostępne i łatwo do niego dotrzeć?
- ☐ Czy uwzględniono potrzeby związane z transportem?
- ☐ Czy informacje są dostępne w formatach przystosowanych dla osób niepełnosprawnych?
- ☐ Czy materiały cyfrowe są kompatybilne z technologiami wspomagającymi?
- ☐ Czy uczestnicy zostali poinformowani o tym, czego mogą się spodziewać?

Podczas zajęć:

- ☐ Czy instrukcje są jasne i łatwe do wykonania?
- ☐ Czy dostępne są różne sposoby uczestnictwa?
- ☐ Czy każdy może wnieść swój wkład zgodnie ze swoimi możliwościami i zainteresowaniami?

4. Twórz bezpieczne i inkluzywne środowisko

Stwórz przestrzeń, w której każdy czuje się doceniany.

- ☐ Promuj szacunek i równy udział wszystkich.
- ☐ Podważaj stereotypy dotyczące niepełnosprawności.
- ☐ Zachęcaj uczestników do dzielenia się swoimi doświadczeniami i pomysłami.
- ☐ Zadbaj o to, by młodzi ludzie czuli się swobodnie, wyrażając swoje opinie.
- ☐ Promuj współpracę między uczestnikami.

Kluczowa myśl: Włączenie społeczne oznacza poczucie przynależności, a nie tylko samą obecność.

5. Wspieraj rozwój osobisty i poczucie sprawczości

Opracuj zadania, które pomogą młodym ludziom rozwijać :

- ☐ Pewność siebie
- ☐ Umiejętności komunikacyjne
- ☐ Umiejętności podejmowania decyzji
- ☐ Umiejętności rozwiązywania problemów
- ☐ Kreatywność
- ☐ Samodzielność

Zastanów się:

- ☐ Czy to zadanie pozwala młodym ludziom odkrywać i wykorzystywać swoje mocne strony?
- ☐ Czy stwarza możliwości rozwoju i nauki?

6. Zachęcaj do uczestnictwa społecznego i zaangażowania w życie społeczności

Zastanów się, w jaki sposób dane aktywności mogą wzmocnić relacje międzyludzkie.

- ☐ Czy stwarza możliwości poznawania innych osób i współpracy z nimi?
- ☐ Czy zachęca do kontaktu i współdziałania osób z niepełnosprawnościami i bez niepełnosprawności?
- ☐ Czy zwiększa obecność i włączenie młodych ludzi w życie szerszej społeczności?

Przykłady aktywności:

- ☐ Wydarzenia kulturalne
 - ☐ Kampanie uświadamiające
 - ☐ Warsztaty twórcze
 - ☐ Działania oparte na wzajemnym uczeniu się
 - ☐ Projekty społeczne
-

7. Wykorzystuj kreatywne formy angażowania uczestników

Kreatywne działania mogą wspierać:

- ☐ Wyrażanie siebie
- ☐ Rozwój tożsamości
- ☐ Dobrostan emocjonalny
- ☐ Komunikację
- ☐ Pracę zespołową

Możliwe formy:

- ☐ Teatr i opowiadanie historii
- ☐ Taniec i ruch
- ☐ Muzyka
- ☐ Sztuki dotykowe
- ☐ Kreatywność cyfrowa

Wskazówka: Kreatywność to nie tylko efekt końcowy — chodzi przede wszystkim o uczestnictwo i rozwój osobisty.

8. Wspieraj umiejętność wyrażania własnych potrzeb

Pomagaj młodym ludziom wyrażać własne zdanie i potrzeby.

- ☐ Zachęcaj ich do wyrażania swoich opinii.
- ☐ Stwarzaj możliwości dokonywania własnych wyborów.
- ☐ Wspieraj ich w komunikowaniu swoich potrzeb.
- ☐ Rozmawiaj z nimi o prawach i dostępności.

Przydatne działania:

- ☐ Odgrywanie ról
 - ☐ Dyskusje grupowe
 - ☐ Opowiadanie historii
 - ☐ Wystąpienia publiczne
 - ☐ Mentoring rówieśniczy
-

9. Wykorzystuj technologię jako narzędzie wspierające włączenie

Zastanów się:

- ☐ Czy działania online są dostępne?
- ☐ Czy materiały cyfrowe są kompatybilne z czytnikami ekranu?
- ☐ Czy uczestnicy znają przydatne technologie wspomagające?

Technologia może wspierać:

- ☐ Samodzielność
 - ☐ Dostęp do informacji
 - ☐ Komunikację
 - ☐ Uczestnictwo
-

10. Oceniaj działanie wspólnie z młodymi ludźmi

Po zakończeniu działania:

- ☐ Poproś młodych ludzi o informację zwrotną.
- ☐ Zachęć ich do proponowania zmian i ulepszeń.
- ☐ Wspólnie oceńcie, co się sprawdziło, a co warto zmienić.
- ☐ Doceń ich wkład i osiągnięcia.

Pytania do refleksji:

- Co podobało Ci się najbardziej?
- Czy czułeś/czułaś, że jesteś częścią działania i masz wpływ na jego przebieg?
- Co byś zmienił/zmieniła?
- Co chciałbyś/chciałabyś stworzyć lub zrealizować w przyszłości?

Końcowa wskazówka dla osób pracujących z młodzieżą

Skuteczna inicjatywa prowadzona przez młodzież nie jest tworzona **dla** młodych osób z niepełnosprawnością wzroku.

Jest tworzona **wspólnie z nimi**.

Celem jest wspieranie młodych ludzi w stawaniu się aktywnymi uczestnikami życia społeczności, osobami podejmującymi decyzje i liderami.